

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM

z dnia ..... 2016 r.

w sprawie zezwolenia na czynności podlegające zakazom w stosunku do bobra europejskiego (*Castor Fiber*)

Na podstawie art. 56a ust. 1, ust. 2 pkt 2 i ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, ze zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1.1. Zezwala się na okres trzech lat na czynności podlegające zakazom w stosunku do bobra europejskiego (*Castor Fiber*) polegające na:

- 1) umyślnym zabijaniu,
- 2) przetrzymywaniu lub posiadaniu okazów gatunku,
- 3) zbywaniu, oferowaniu do sprzedaży, wymianie lub darowiźnie,
- 4) wywożeniu poza granicę państwa,
- 5) umyślnym płoszeniu lub niepokojeniu,

odnoszące się do 3 996 szt. osobników tego gatunku na terenie województwa lubuskiego, w obwodach łowieckich należących do Zarządów Okręgowych Polskiego Związku Łowieckiego w Gorzowie Wielkopolskim i Zielonej Górze, wymienionych w załączniku nr 1 do zarządzenia. Zezwolenie nie dotyczy części obwodów łowieckich, pokrywających się z obszarami Natura 2000, w których bóbr europejski jest przedmiotem ochrony.

2. Zezwolenie odnoszące się do czynności wymienionych w ust. 1 pkt 2), 3) i 4) po upływie okresu obowiązywania zarządzenia, staje się bezterminowe dla okazów gatunku pozyskanego na podstawie niniejszego zarządzenia.

3. Określa się górną granicę ilości 1 332 szt. osobników przewidzianych do odstrzału redukcyjnego w niżej wyszczególnionych powiatach w przedziale czasowym jednego roku w okresie obowiązywania zarządzenia:

1) gorzowski	- 192 szt.
2) krośnieński	- 132 szt.
3) międzyrzecki	- 112 szt.
4) nowosolski	- 96 szt.
5) słubicki	- 84 szt.
6) strzelecko-drezdenecki	- 200 szt.
7) sulęciński	- 112 szt.
8) świebodziński	- 76 szt.
9) wschowski	- 60 szt.
10) zielonogórski	- 164 szt.
11) żagański	- 56 szt.
12) żarski	- 48 szt.

§ 2.1. Zezwolenie na czynności, o których mowa w §1, może być wykonane przez członków Polskiego Związku Łowieckiego w miejscach, w których bobry powodują znaczące szkody w mieniu.

2. Zezwolenie określone w §1.1 dotyczące ograniczenia ilościowego populacji wykonuje się przy pomocy broni myśliwskiej.

3. Odstrzał redukcyjny bobrów oraz umyślne płoszenie i niepokojenie mogą być przeprowadzone w ciągu całej doby w okresie od 1 października do 28 lutego. Wymienione czynności powinny dotyczyć wszystkich osobników w zlokalizowanym stanowisku.

§ 3.1. Podmiotami odpowiedzialnymi za wykonanie zarządzenia i czynności określonych w §1, są Zarządy Okręgowe Polskiego Związku Łowieckiego w Gorzowie Wielkopolskim i Zielonej Górze.

2. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, wydaje upoważnienie właściwemu kołu łowieckiemu do dokonania odstrzału bobrów w dzierzawionych obwodach łowieckich.

3. Koło łowieckie upoważnia myśliwych do dokonania odstrzału redukcyjnego ilości bobrów określonej przez Zarząd Okręgowy Polskiego Związku Łowieckiego. Wzór upoważnienia do wykonywania odstrzału bobrów stanowi załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia.

4. Osoby, o których mowa w ust. 3, muszą posiadać wiedzę z zakresu ochrony gatunkowej bobra europejskiego i zasad postępowania przy ograniczaniu liczebności populacji bobrów.

§ 4.1. W terminie do dnia 15 stycznia każdego roku następującego po wejściu w życie niniejszego zarządzenia, Zarząd Okręgowy Polskiego Związku Łowieckiego obowiązany jest do złożenia Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim sprawozdania z wykonanych czynności.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, zawiera: numer obwodu łowieckiego, datę odstrzału, ilość odstrzelonych osobników, możliwie najdokładniejszą lokalizację miejsc eliminacji bobrów.

§ 5. Odstrzelone bobry stanowią własność myśliwego, dokonującego odstrzału jako częściowa rekompensata kosztów wykonania czynności.

§ 6. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim dokonuje kontroli spełnienia warunków określonych w wydanym zarządzeniu.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego.

Załącznik nr 1 do Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Gorzowie Wielkopolskim
z dnia..... 2016 r.

**WYKAZ OBWODÓW ŁOWIECKICH NALEŻĄCYCH DO ZARZĄDÓW OKRĘGOWYCH
POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM I ZIELONEJ
GÓRZE**

Lp.	Nr obwodu łowieckiego
1.	2
2.	3
3.	4
4.	5
5.	6
6.	7
7.	8
8.	9
9.	10
10.	11
11.	12
12.	13
13.	14
14.	15
15.	16
16.	17
17.	18
18.	19
19.	20
20.	21
21.	22
22.	23
23.	24
24.	25
25.	26
26.	27
27.	28
28.	29
29.	30
30.	31
31.	32
32.	33
33.	34
34.	35
35.	36
36.	37

37.	38
38.	39
39.	40
40.	41
41.	42
42.	43
43.	44
44.	45
45.	46
46.	47
47.	48
48.	49
49.	50
50.	51
51.	52
52.	53
53.	54
54.	55
55.	56
56.	57
57.	58
58.	59
59.	60
60.	61
61.	62
62.	63
63.	64
64.	65
65.	66
66.	67
67.	68
68.	69
69.	70
70.	71
71.	72
72.	73
73.	74
74.	75

75.	78
76.	79
77.	80
78.	81
79.	83
80.	84
81.	85
82.	86
83.	87
84.	89
85.	90
86.	91
87.	92
88.	93
89.	94
90.	95
91.	97
92.	98
93.	99
94.	100
95.	101
96.	102
97.	103
98.	108
99.	109
100.	111
101.	112
102.	113
103.	119
104.	120
105.	121
106.	122
107.	123
108.	124
109.	126
110.	127
111.	128
112.	129

113.	130
114.	131
115.	132
116.	133
117.	134
118.	135
119.	136
120.	137
121.	138
122.	139
123.	140
124.	141
125.	142
126.	143
127.	144
128.	145
129.	146
130.	147
131.	148
132.	150
133.	151
134.	152
135.	153
136.	154
137.	156
138.	157
139.	158
140.	159
141.	160
142.	161
143.	162
144.	163

145.	164
146.	165
147.	166
148.	168
149.	169
150.	170
151.	171
152.	172
153.	173
154.	174
155.	175
156.	176
157.	177
158.	178
159.	179
160.	180
161.	181
162.	182
163.	184
164.	185
165.	186
166.	187
167.	188
168.	189
169.	190
170.	192
171.	193
172.	194
173.	196
174.	197
175.	198
176.	199

177.	200
178.	201
179.	202
180.	203
181.	204
182.	205
183.	206
184.	207
185.	208
186.	209
187.	210
188.	211
189.	212
190.	213
191.	214
192.	215
193.	217
194.	218
195.	219
196.	220
197.	221
198.	222
199.	223
200.	224
201.	225
202.	226
203.	228
204.	229
205.	231
206.	232

UPOWAŻNIENIE DO WYKONYWANIA ODSTRZAŁU BOBRÓW (woj. lubuskie)

1. Pieczęćka dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego	Druk ścisłego zarachowania Nr .....
2. Dane dotyczące myśliwego: 2.1 Imię i nazwisko: ..... 2.2 Adres:	
3. Miejsce wykonywania odstrzału 3.1 Nr obwodu łowieckiego ..... 3.2 Nadleśnictwo/Gmina ..... 3.3 Leśnictwo/ obręb ewid. (nr działki)	
4. Ewidencja odstrzału bobrów	
4.1 Ilość szt. (każdą szt. wpisać w odrębnym wierszu): 1)..... 2)..... 3)..... 4)..... 5)..... 6)..... 7)..... 8)..... 9)..... 10)..... 11)..... 12)..... 13)..... 14)..... 15).....	4.2 Data, miejsce i godz. odstrzału: 1)..... 2)..... 3)..... 4)..... 5)..... 6)..... 7)..... 8)..... 9)..... 10)..... 11)..... 12)..... 13)..... 14)..... 15).....
5. Data wydania upoważnienia	
6. Upoważnienie jest ważne do dnia: .... za zarządcę lub dzierżawcę obwodu łowieckiego (czytelny podpis)	7. Upoważnienie przedłuża się do dnia: .... za zarządcę lub dzierżawcę obwodu łowieckiego (czytelny podpis)

UZASADNIENIE

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie zezwolenia na czynności podlegające zakazom w stosunku do bobra europejskiego (*Castor fiber*), wykonuje delegację zawartą w art. 56a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r., poz. 1651, ze zm.). Zgodnie z tym przepisem regionalny dyrektor ochrony środowiska może zezwolić na obszarze swojego działania, na czas określony, nie dłuższy niż 5 lat, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, w stosunku, m.in. do bobra europejskiego, na czynności podlegające zakazom określonym w art. 52 ust. 1. Bóbr europejski zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1348) należy do grupy gatunków objętych ochroną częściową, w stosunku do których wprowadzone zostały zakazy, w tym: umyślnego zabijania, transportu, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunku, a także umyślnego płoszenia i niepokojenia.

Systematyczny rozwój i znaczący wzrost populacji bobrów na terenie województwa lubuskiego powoduje zajmowanie obszarów, na których prowadzona jest działalność człowieka, nie wyłączając miejsc lokalizacji różnego rodzaju infrastruktury, w tym np. budowli hydrotechnicznych, czy drogowych. Obserwuje się również pozytywne skutki obecności tego gatunku w środowisku naturalnym, w postaci tworzenia nowych siedlisk uwilgotnionych, czy też małych zbiorników retencyjnych, co w wielu przypadkach korzystnie wpływa na gospodarowanie w obszarach leśnych.

Obszarami szczególnie narażonymi na negatywne skutki życiowej aktywności bobrów są gospodarstwa rybackie, tereny zalesione, przez które przebiegają ciekły wodne, okolice cieków wodnych podstawowych i rzek i dorzeczy: Odry, Warty, Noteci Bobru, Nysy Łużyckiej, Obry, a także tereny położone wokół licznych zbiorników wodnych. Uszkodzenia powstałe w gruncie – na skutek kopania nor bobrowych, czy też powstałych zapadlak po opuszczonych norach – stwarzają zagrożenie zdrowia lub bezpieczeństwa powszechnego. Szkody o charakterze powierzchniowym, tj. zalania i podtopienia upraw, zgryzienia drzew i upraw leśnych, stanowią poważne straty w prowadzonych działalnościach człowieka, generując wysokie koszty odszkodowań wypłacanych przez Skarb Państwa. Ponadto występuje kolejna grupa szkodliwych następstw aktywności życiowej bobrów dotycząca innego rodzaju mienia, jak np. przerwanie grobli i ubytek rybostanu, podkopanie altany, uszkodzenia ogrodzenia, sprzętu rolniczego, czy samochodów. Zarejestrowane zgłoszenia wskazanych przypadków dowodzą obecności rozrastającej się populacji gatunku bez względu na obecność człowieka. Całkowicie odrębną grupę stanowią szkody bobrowe powstające na gruntach Skarbu Państwa.

Celem wydania zarządzenia jest przede wszystkim ograniczenie rozmiaru szkód wyrządzanych przez bobra europejskiego w obszarach działalności człowieka, a tym samym zminimalizowanie wielkości odszkodowań wypłacanych z tego tytułu przez Skarb Państwa.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim powołał w dniu 19 sierpnia 2016 r. zespół ekspertów do oceny trendów populacji bobra europejskiego, analizy planów jego redukcji i oceny efektywności prowadzonych działań na terenie województwa lubuskiego w okresie 2016 r. – 2019 r. W pracach zespołu uczestniczyli przedstawiciele Regionalnej Rady Ochrony Przyrody i Uniwersytetu Zielonogórskiego, Lasów

Państwowych, tj. Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie i Zielonej Górze oraz Nadleśnictw w Cybince i Strzelcach Krajeńskich, Lubuskiego Urzędu Marszałkowskiego, Zarządów Okręgowych Polskiego Związku Łowieckiego w Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze, a także Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim. W wyniku prac zespołu określona została wielkość populacji bobrów w ilości 3 996 szt. na terenie województwa lubuskiego możliwa do zredukowania w ciągu trzech lat. Przyjęta ilość nie powinna wpłynąć szkodliwie na zachowanie we właściwym stanie ochrony omawianego gatunku. Na podstawie analizy miejsc występowania szkód, ich natężenia oraz wydanych zezwoleń na odstrzał bobra w poszczególnych powiatach województwa lubuskiego, przyjęto dywersyfikację ogólnej ilości w odniesieniu do poziomu powiatów. W celu uniknięcia skumulowania w czasie wykonania czynności przewidzianej zarządzeniem, uwzględniono graniczne wielkości przewidziane do odstrzału redukcyjnego w skali jednego roku w czasie obowiązywania zarządzenia. Zgodnie z instrukcją do porozumienia zawartego w dniu 19 lipca 2016 r. pomiędzy Generalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska a Przewodniczącym Zarządu Głównego Polskiego Związku Łowieckiego zarządzenie obejmuje swoim zasięgiem tereny obwodów łowieckich, wchodzących w skład Zarządów Okręgowych położonych na terenie woj. lubuskiego. Z terenu tego wyłączone zostały obszary Natura 2000, w których bóbr europejski jest przedmiotem ochrony. Przyjęto również zasadę eliminacji całych rodzin bobrowych w miejscach najbardziej konfliktowych, co powinno przyczynić się do uniknięcia rozproszenia się lokalnych populacji i zwiększenia skuteczności przyjętego rozwiązania.

Projekt zarządzenia uwzględnia regulacje określone w art. 56a ust. 2 ustawy o ochronie przyrody. Zezwolenie na czynności podlegające zakazom w stosunku do bobra europejskiego podyktowane są brakiem rozwiązań alternatywnych i wynikają z konieczności ograniczenia poważnych szkód w odniesieniu do mienia każdego rodzaju, w tym stanowiącego własność Skarbu Państwa (nie rejestrowanych co do ilości i rozmiaru).

Projekt zarządzenia został pozytywnie zaopiniowany przez zespół ekspertów do oceny trendów populacji bobra europejskiego, analizy planów jego redukcji i oceny efektywności prowadzonych działań na terenie województwa lubuskiego w okresie 2016 r. – 2019 r.